

TILAK MAHARASTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION - MAY 2022
THIRD/SIXTH SEMESTER
Subject: Banking & Finance - III (BCOM19-309B / BCBF - 603)

Date: 20/05/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions 2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (any 10) (10)

1. A promissory note must be signed as per _____ Act.
 - a) Stamp
 - b) Contract
 - c) Indian Stamp
 - d) Indian
2. The person who endorses the promissory note in favour of another is known as _____.
 - a) Endorser
 - b) Payee
 - c) Endorsee
 - d) Banker
3. A statutory protection is for _____ cheque only.
 - a) Crossed
 - b) payees
 - c) bankers
 - d) dated
4. Relationship between the current account holder and the bank is that of _____.
 - a) Creditor and debtor
 - b) A principal and his agent
 - c) Debtor and Creditor
 - d) An agent and his principal
5. A cheque must bear a _____.
 - a) Name
 - b) Stamp
 - c) Date
 - d) Time
6. The person to whom the amount mentioned in the promissory note is payable is known as _____.
 - a) Endorser
 - b) Payee
 - c) Endorsee
 - d) Banker
7. In a Garnishee Order, the banker on whom garnishee order served is _____.
 - a) Judgement Debtor's Creditor
 - b) Judgement Creditor's Creditor
 - c) Judgement Creditor's Debtor
 - d) Judgement Debtor's Debtor
8. Negotiable Instrument is defined in _____.
 - a) Sec.13
 - b) Sec.11
 - c) Sec.12
 - d) Sec.14
9. A collecting banker is not responsible _____.
 - a) if a cheque is returned for want of funds
 - b) if a cheque specially crossed as collected
 - c) if endorsements are not regular
 - d) All the above
10. Banker has a right of automatic _____ on the death of the customer
 - a) Set-off
 - b) Off
 - c) Set on
 - d) On
11. Wrongful dishonor of a cheque means a dishonor committed.
 - a) By mistake on the part of the banker
 - b) By Negligence on the part of the banker
 - c) Both of the above
 - d) None of above
12. The words "loss" or "damage" for wrongful dishonor means _____.
 - a) Monetary loss suffered by the customer
 - b) Loss of credit or reputation suffered in the market
 - c) Both of the above
 - d) None of the above

13. The special features of the legal relationship between a banker and customer includes
 a) Obligations to honour cheques and to abide by express instructions of the customer
 b) Right to general lien and general set off
 c) Right of appropriation
 d) All the above.

Q. 2) Write Short Note (any three) (15)

1. Bills of Exchange
2. Banker's Lien
3. Penalties of Dishonour of cheque
4. Specimen of Cheque
5. Specimen of Bills of Exchange

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Explain Banker – customer relationship.
2. Draw a specimen of a Promissory Note. How does it differ from a bill of Exchange?
3. Which are the legal measures for recovery of debt?
4. Which are the various forms of mortgage?

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain Fixed Deposit Receipts.
2. Explain dishonour of negotiable instrument.
3. Explain contract of guarantee with bank.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १) खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. ----- अधिनियमानुसार एक वचनपत्रावर स्वाक्षरी करणे आवश्यक आहे.
 अ) मुद्रांक
 ब) करार
 क) भारतीय मुद्रांक
 ड) भारतीय
२. दुसऱ्याच्या नावावर वचनपत्राचे पृष्ठांकन करणारा म्हणजे -----
 अ) एडॉर्सर
 ब) पैसे घेणारा
 क) एंडॉर्सी
 ड) बँक चालक
३. वैधानिक संरक्षण हे केवळ ----- धनादेशासाठी असते.
 अ) रेखांकित
 ब) पैसे घेणारा
 क) एंडॉर्सी
 ड) दिनांक
४. चालू खाते धारक व बँक यांतील नाते म्हणजे -----
 अ) धनको व ऋणको
 ब) प्रमुख आणि प्रतिनिधी
 क) ऋणको व धनको
 ड) प्रतिनिधी आणि प्रमुख
५. धनादेशावर ----- असणे आवश्यक आहे.
 अ) नाव
 ब) शिक्षा
 क) दिनांक
 ड) वेळ
६. ज्या व्यक्तिला वचनपत्रामध्ये उल्लेख केलेली रक्कम देय आहे ती ----- म्हणून ओळखली जाते.
 अ) एडॉर्सर
 ब) पैसे घेणारा
 क) एंडॉर्सी
 ड) बँक चालक

७. गार्निशी ऑर्डर प्रमाणे ज्या बँक चालकास आदेश पाठविला जातो तो म्हणजे ----- न्याय.
 अ) ऋणकोचा धनको ब) धनकोचा धनको
 क) धनकोचा ऋणको ड) ऋणकोचा ऋणको
८. परक्राम्य दस्तऐवजाची व्याख्या कलम ----- मध्ये दिली आहे.
 अ) कलम १३ ब) कलम ११
 क) कलम १२ ड) कलम १४
९. वसुलीदार बँक जबाबदार नसते जेव्हा -----
 अ) निधी हवा असल्यास चेक परत केला जातो ब) वसुली झाल्याचे विशिष्ट रेखांकन असल्यास
 क) पृष्ठांकन नियमित नसताना ड) वरील सर्व
१०. ग्राहकाचा मृत्यु झाल्यास बँक चालकाकडे ----- असतो.
 अ) वजावटीचा अधिकार ब) ऑफ
 क) विशिष्ट धारणाधिकार ड) ऑन
११. धनादेशाचा चूकीने अनादर म्हणजे ----- ने अनादर
 अ) बँकेच्या चुकीने ब) बँकेच्या निष्काळजीपणाने
 क) वरील दोन्ही ड) यापैकी कोणतेच नाही
१२. चूकीने अनादर झाल्यास नुकसान किंवा हानी म्हणजे -----
 अ) ग्राहकाचे आर्थिक नुकसान ब) बाजारपेठेत पत व प्रतिष्ठेचे नुकसान
 क) वरील दोन्ही ड) यापैकी कोणतेच नाही
१३. बँक व ग्राहक संबंधातील वैशिष्ट्यांमध्ये ----- चा समावेश असतो.
 अ) चेकचा आदर व ग्राहकांच्या सुचनांचे पालन ब) वजावटीचा व विशिष्ट धारणाधिकार
 क) विनियोजनाचा अधिकार ड) वरील सर्व

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. एक्सचेंज बिल
२. बँकरचे अधिकारक्षेत्र
३. धनादेश अनादराचे दंड
४. धनादेश नमुना
५. एक्सचेंज बिलाचा नमुना

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. बँकर ग्राहक संबंध स्पष्ट करा.
२. वचन पत्राचा नमुना काढा. हे एक्सचेंजच्या विलांपेक्षा वेगळे कसे आहे?
३. कर्जाच्या वसुलीसाठी कायदेशीर उपाययोजना कोणती?
४. गहणाचे विविध प्रकार कोणते?

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. मुदत ठेव पावती स्पष्ट करा.
२. विवादित साधनांचा अनादर (dishonour) स्पष्ट करा.
३. बँकेच्या गॅरंटीचा करार स्पष्ट करा.
